

Western in de Atlas

Film als gebaar is pakkende oproep tot vrede en verzoening

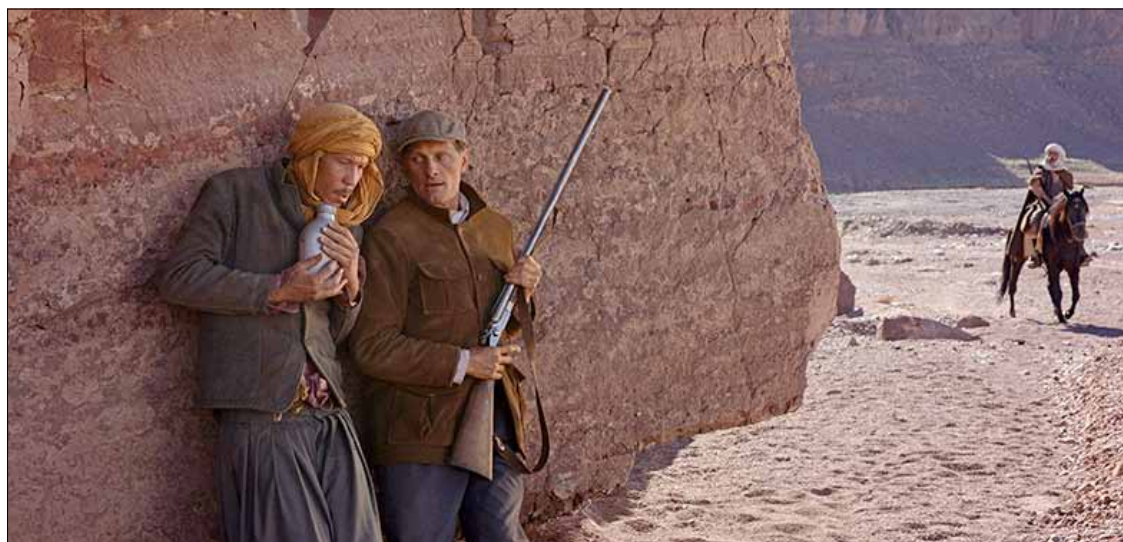
- ▶ Een onderwijzer krijgt een gevangene toevertrouwd
- ▶ De gevangene wil per se terechtstaan voor een Franse rechtbank

Freddy SARTOR

Zich baserend op een toevallig ontdekt kortverhaal van Nobelprijswinnaar Albert Camus, situeerde de vrij onbekende Franse cineast David Oelhoffen (47) zijn *Loin des hommes* in 1954, het jaar dat in Algerije het Front de Libération Nationale (FLN) de oorlog verklaart aan de Franse machthebbers. In die Franse kolonie, aan de voet van het Atlasgebergte, geeft Daru, een Franse onderwijzer met Spaanse wortels, les aan de kinderen uit de omgeving. Het leven gaat zijn gewone gang. In het conflict tussen koloniale heersers en onafhankelijkheidsstrijders wenst Daru (gespeeld door Viggo Mortensen) geen partij te kiezen.

Op een dag krijgt hij het bezoek van een gendarme die hem een gevangene toevertrouwt. De opdracht: draag deze Mohamed (Reda Kateb) over aan de politie in Tinguit. Niet enkel is die stad niet bij de deur, Daru vraagt zich ook af wat de man op zijn kerfstok heeft. De gevangene zegt echter amper een woord. Het liefst gaat hij op in de schaduw.

Hun relatie begint pas enigszins te ontdoeien wanneer plot-

Twee mannen vechten ondanks alles bovenal een innerlijke strijd uit. © One World Films

seling familieleden van de gevangene in de buurt worden gesignaleerd die het op de man hebben gemunt. Daru neemt het zekere voor het onzekere. Ze vluchten de woestijn in.

De onderwijzer en de boer zijn niet voorbereid op de ontberingen in de bergen. Bovendien vertrouwen ze elkaar niet, zelfs niet nu ze tot elkaar zijn veroordeeld.

Op zichzelf aangewezen, leren de protagonisten vooral zichzelf kennen

Met knikkende knieën begeeft het duo zich op pad. De hitte, de kou en het stof zijn zo mogelijk gevaarlijker vijanden dan de mannen die hen zoeken.

De tijd doet echter wonderen. De mannen groeien naar elkaar toe, ze leren elkaar kennen en krijgen begrip voor elkaars situatie. Wat blijkt? Mohamed heeft tijdens een ruzie zijn neef omgebracht. Het gebruikelijke bloedgeld wil of kan hij niet betalen en dus wordt hij opgespoord door het op wraak beluste gezin van zijn neef. Mohamed vertrouwt Daru ook nog toe dat hij het voor een Franse rechtbank wil verschijnen. Enkel zo, zo meent hij, is er kans dat de vicieuze cirkel van wraak en weerwraak wordt doorbroken. Want zouden de naasten van zijn neef erin slagen diens dood te wreken, dan zal Mohameds zoon op zijn beurt zijn vaders dood moeten wreken. Hoe kan in godsnaam daaraan een einde komen?

Oelhoffen boetseert in *Loin des hommes* een niet bepaald alledaagse western. Onderweg zijn de protagonisten op zichzelf aangewezen en moet elk een vooral met zichzelf in het reine zien te komen. Daardoor wordt het bewustwordingsproces in deze film bovenal een diep menselijk verhaal, een reis door het innerlijke van twee eenzame tochtgenoten. Een worstelen ook met begrippen zoals nederigheid en respect, moed en vriendschap.

Loin des hommes is een film als een gebaar, als een geste van verzoening. In Venetië op het voorbije filmfestival dan ook terecht bekroond door de Signis Jury.

Loin des hommes, vanaf half februari in de bioscoop.

'Het journaal' promoot goed nieuws

Het nieuws dat ons minuut na minuut overspoelt, oogt of klinkt al te vaak erg negatief. De rampzalige gebeurtenissen van de jongste weken, zowel in binnen- als buitenland, hebben dat gevoel nog aangescherpt. Soms lijkt het er zelfs op dat onze wereld nog uitsluitend bestaat uit oorlogen en conflicten, uit daders en slachtoffers. Gevolg: een samenleving vol wantrouwen, een cultuur van angst. De kijker, de luisteraar en de lezer blijven achter in de duisternis. En zeggen dat nieuws zo veel meer inhoudt.

Björn Soenens is sinds november 2013 hoofdredacteur van *Het journaal*, nog steeds het vlaggenschip van de openbare omroep. Hij pleit voor een constructieve journalistiek die mens en samenleving ten goede komt. Houdt zijn zienswijze – of beter gezegd zijn overtuiging – in dat de media dan blind moeten zijn voor de terreur van extremistische moslims? Bijlange niet. Maar het is daarnaast ook goed

om weten dat het daarbij gaat om slechts vijf procent van alle terreur in de wereld.

Er is echter nog meer nieuws dat onder de radar blijft. De afnemende armoede bijvoorbeeld, het dalende anal-fabetisme, de groeiende rijkdom in Afrika, het verdwijnen van allerhande ziektes. „We merken het niet op, omdat we denken in incidenten, niet in langzame trends”, meent Soenens. „Nochtans is dat evengoed nieuws. Het moet dus anders.

Het is inderdaad niet de opdracht van de media om het onbehagen dat geruisloos onze samenleving binnensluipt nog meer aan te wakkeren. Negatieve berichtgeving maakt mensen benauwd en doet stress alleen maar toenemen. Daarvan wordt niemand beter.

Opllossingsgerichte journalistiek in plaats van miseriejournalistiek, verder kijken dan de waan van de dag, kan onze samenleving alleen maar ten goede komen. Mensen verbinden, niet conflicten oppoken. Inspireren, niet deprimeren. Dergelijke instelling – noem het liever missie – zal ons opnieuw doen durven te geloven in de mensheid. Want de wereld is niet enkel maar rot. Mensen onthouden veel beter nieuws met een sprankel hoop. En ja, er is meer goed nieuws dan we vermoeden, zelfs vandaag nog.

Zo'n journalistiek is de toekomst, heel zeker. Wat niet wegneemt dat de media hun opdracht als de waakhond moeten blijven vervullen. Dat gebeurt liefst zonder oogkleppen. Ook dat komt de nieuwsgebruikers alleen maar ten goede.

Luk VAN BEL

Liefde is... ontvangen om te geven

Souvenirs uit het verleden blijken richtingaanwijzers voor het heden

„Verliep jouw leven dan in zwart-wit?” Dat wil de slimste van de klas weten van een lieve mevrouw. „Was er toen al elektriciteit?”, vraagt een meisje. De vrouw in kwestie, zichtbaar opgezet met zo veel belangstelling, is toevallig even terug in haar oude school aan de Normandische kust.

Daarvoor is ze wel eerst uit het woonzorgcentrum moeten ontsnappen waar haar zonen haar hadden ondergebracht na de dood van haar echtgenoot. Gelukkig was ze er nooit, „daar tussen al die oudjes”. Zelf is ze de tachtig ruimschoots voorbij, maar ze blaakt van levenslust, deze Madeleine – een pracht van een niet-alledaagse rol voor de inmiddels 86-jarige Brusselse actrice Annie Cordy.

Die levenslust steekt schril af tegen Madeleines drie volwassen zonen, grijze muizen met weliswaar een stevige bankrekening, maar met weinig fantasie en nog minder levenskracht. Zoon Michel (gespeeld door Michel Blanc) is net met pensioen en dreigt in het beruchte zwart-

Romain kan het goed vinden met zijn levenslustige oma Madeleine, van wie hij heel wat opsteekt. © Nolita Cinema

te gat te vallen: niks om handen. Dan is haar kleinzoon andere koek. Romain (Mathieu Spinosi) droomt van een schrijverscarrière en klust bij als nachtportier in een hotel. En al was hij hopenloos te laat op de begrafenis van zijn opa, met zijn oma, die hij al een poos niet meer heeft ge-

zien, klikt het meteen. Romain neemt Madeleine op sleeptouw. Of is het omgekeerd?

Les souvenirs, waarvoor de weinig bekende Franse cineast Jean-Paul Rouve inspiratie zocht en vond in het gelijknamige boek van David Foenkinos, is daadwerkelijk gebouwd op herinne-

ringen. Geen herinneringen om je aan vast te klampen of melancholisch op terug te blikken, maar heuse souvenirs uit het verleden die je in het leven net vooruit helpen. Alle drie de hoofdpersonages, evenveel generaties overspannend, zijn op een keerpunt in hun leven aanbeland. De vraag is: blijven ze bij de pakken neerzitten? Leggen ze zich neer bij de ontstane situatie die er, alles bij elkaar genomen, toch behoorlijk uitzichtloos uitziet? Of doen ze er wat aan?

Madeleine gaat op avontuur. Ze gaat even poolshoogte nemen en wil aan den lijve ondervinden hoe het nu in haar oude schooltje toegaat. Onder haar impuls krijgt zoon Michel zijn uitgeluste huwelijk weer op de rails. En kleinzoon Romain? Hij vindt zijn grote liefde weer.

De pastoor heeft het begrepen, wanneer hij aan het slot van de film de kerkgangers tijdens alweer een begrafenis voorhoudt: „Ontvangen om te geven, dat is liefde.” (fs)

Les souvenirs, nu in de bioscoop.